

لبے پردہ با حجاب

کاربردی ترین پاسخ ما به شبهات و چالش های عفاف و حجاب

نعمیه اسلامی و آزاده اکبری

فهرست

۱۱ مقدمه

۱۵ فصل اول

شبهات ناظر به قانونی بودن حجاب در ایران اصطلاح غلط حجاب اجباری

۱. چرا حجاب اجباری؟ ۱۶

۲. در قرآن آمده است: «لا اکراه فی الدین...» پس نباید دین و احکامش را اجباری کرد. به زور قانون نمی‌شود مردم را به بهشت برد. ۱۸

۳. به جای استفاده از زور و قانون، انسانها را تربیت کنید تا خودشان را کنترل کنند چون بشر اراده و عقل دارد. ۱۹

۴. به جای استفاده از زور و اجبار اجازه بدهیم جامعه راه خودش را برود تا افراد خودشان تجربه کنند و برگردند به فرهنگ عفاف و حجاب؛ چون ارزش اینکه خودشان برسند، خیلی بیشتر است. ۱۹

۵. لباس پوشیدن مردم در جامعه به خودشان مربوط است و حکومت نباید در این مسئله دخالت کند. ۲۰

۶. آیا حکومت اسلامی می‌تواند حجاب را که امری شخصی است و نه جزء اصول دین است و نه فروع دین، اجبار کند؟ ۲۱

۷. مگر زمان پیامبر ﷺ و ائمه کشت ارشاد، یا حجاب اجباری بود؟ ۲۲

۸. چرا ایران، تنها کشور اسلامی است که حجاب را اجباری کرده است؟ ۲۶

۹. حجاب اجباری در ایران، همان قدر غلط است که ممنوعیت حجاب در کشورهای غربی. ۲۷

۱۰. اجبار چه از طرف رضاشاه باشد و چه از طرف جمهوری اسلامی، هردو غلط است. ۲۸

۱۱. چرا زنان غیر مسلمان باید در کشور ما حجاب داشته باشند؟ ۳۲

۱۲. مسئله عفاف و حجاب، این قدرها هم دارای اهمیت نیست که در کشور ما به آن پرداخته می‌شود، مگر در اجرای احکام اسلام فقط حجاب اهمیت دارد؟

به جای اینکه این قدر به مسئله حجاب بند کنید، که اتفاقاً بیشتر عامل ترویج بی حجابی شده است، بروید جلوی اختلاس و دزدی و دیگر جرایم اقتصادی را بگیرید! ۳۳

۱۳. بگذارید مردم خودشان راه درست را انتخاب کنند؛ چون «الانسان حریص علی ما مئع» ۳۵

۱۴. محدودیت های حجاب در کشور ما باعث شده است اصرار به جلب توجه، زیاد شود و در نتیجه تحریک کنندگی در ایران بیشتر از کشورهای دیگر است. (وختیقت بدحجابی در کشور ما نسبت به دیگر کشورهای مسلمان که حکومت در نوع پوشش افراد دخالت نمی کند، بیشتر است) ۳۶

۱۵. با اجبار و اجرای برنامه هایی مثل گشت ارشاد (پلیس امنیت اخلاقی) هیچ چیزی درست نمی شود. آیا اجبار حجاب فقط وضع را بدتر کرده است؟ ۳۶

۱۶. وقتی می شود کار فرهنگی کرد تا به شکل مبنایی و ریشه ای اعتقاد مردم را درست کرد، چرا از اقدامات سلبی استفاده کنیم که در بهترین حالت، رفتار افراد را تغییر می دهد؛ رفتاری که اعتقادی به آن ندارد؟ ۳۸

۱۷. حجاب اجباری باعث می شود مردم ریاکاری کنند، زیرا اجبار حجاب ظاهری، بدون عفاف باطنی، ترویج ریا و نوعی نفاق است. داشتن پوشش اسلامی نوعی ظاهرسازی دینی است و وقتی درون ساخته نشده است، ریا محسوب می شود. ۳۹

۱۸. باید برای مقوله داشتن یا نداشتن «حجاب اجباری» در ایران، رفتارندوم برگزار کنیم. چند دهه از انقلاب گذشته، اگر مردم «حجاب اجباری» را نمی خواهند، باید این قانون را برداریم. ۴۰

۴۷

فصل دوم

شبهات ناظر به مقایسه ایران زمان پهلوی و ایران بعد از انقلاب اسلامی

۱۹. چرا به فساد خاندان پهلوی می پردازیم، در صورتی که خودمان در حال حاضر و با وجود حکومت اسلامی، باز هم دچار فساد هستیم؟ ۴۸

۲۰. شاه هرکاری می کرد، ادعای دینداری نداشت. موضوع این است که اشکالاتی که در جمهوری اسلامی وجود دارد، به نام دین انجام می شود و همین باعث زده شدن مردم می شود. ۴۹

۲۱. در زمان محمدرضا شاه برای همه آزادی های بیشتری وجود داشت، هرکس می خواست، می رفت مسجد، هرکس می خواست می رفت مرکز فساد، ولی الان بدتر شده و همه جا فساد است. ۵۰

۲۲. با توجه به افزایش جمعیت، طبیعی است که به نسبت قبل از انقلاب، تعداد زنان تحصیل کرده و موفق افزایش پیدا کند. اگر هنوز حکومت به دست پهلوی بود هم همین قدر پیشرفت می‌کردیم. ۵۱

۲۳. جوانانی که انقلاب کردند و شهدای جنگ تحمیلی، جوانان زمان شاه بودند، اما جمهوری اسلامی، نسل خوبی تربیت نکرد. ۵۲

۵۳

فصل سوم

شبیهاتی که ناظر به تصورات غلط از دنیای غرب، غرب‌زدگی یا مدرنیته است

۲۴. بگذارید مثل کشورهای غربی، عقده‌های جنسی آزادانه در جامعه تخلیه شود تا کم‌کم همه چیز عادی شود. ۵۴

۲۵. وضعیت ایران در این مسائل، بدتر از غرب است؛ فقط آمار، پنهان‌اند و واقعی نیستند. یکی از علت‌های مهم آن هم این است که در ایران، مردم از آبرویشان می‌ترسند و گزارش نمی‌دهند. ۵۶

۲۶. حتی اگر آمارها واقعی باشند، باز هم مقایسه آمار بین ایران و سایر کشورها غلط است؛ چون مصادیق جرم در ایران و غرب متفاوت است. ۵۷

۲۷. اگر حجاب و عفاف باعث رشد جامعه می‌شود، چرا رشد کشورهای غربی با این وضعیت، خیلی بیشتر از جمهوری اسلامی است؟ ۵۷

۶۱

فصل چهارم

شبیهات ناظر به روابط آزاد با جنس مخالف

۲۸. رابطه با جنس مخالف، یک نیاز طبیعی است، پس باید اجازه دهیم نوجوانان و جوانان در محیط آزاد این رابطه را تجربه کنند. ۶۲

۲۹. در ایران به دلیل اینکه در دوران مدرسه دختران و پسران از هم جدا هستند، در محیط‌های مختلط دیگر مثل دانشگاه، آموزشگاه‌های مختلط و... مثل عقده‌ای‌ها رفتار میکنند و به سمت روشهای غلط در رابطه می‌روند. ۶۳

۳۰. اگر محیط‌های مختلط علمی، آموزشی و... مختلط باشند، جاذبه حضور برای افراد بیشتر می‌شود و رقابت بهتری بین آنها صورت می‌گیرد. ۶۳

۳۱. دوستی اجتماعی (just friend)، یک دوستی معمولی است که در محیط‌های مختلط شکل می‌گیرد و هیچ نگاه جنسی در آن مطرح نیست، بلکه یک نگاه متمذنانه به رابطه زن و مرد است. ۶۴

۳۲. دوست شدن و چت کردن با جنس مخالف در فضای مجازی چه اشکالی دارد؟ ۶۴

۳۳. اگر روابط را تا زمان ازدواج محدود کنیم، تکلیف نیازهای عاطفی و احساس نیاز به همدم چه میشود؟ نیاز جنسی چطور؟ ۶۵

۳۴. عشق، لازمه زندگی مشترک است، بنابراین دختر و پسر باید قبل از ازدواج با تجربه‌های متعدد رابطه، تمرین عشق کنند تا بتوانند زندگی سرشار از عشق داشته باشند. ۶۶

۳۵. دختر و پسری که می‌خواهند با هم ازدواج کنند، باید قبل از ازدواج یک مدتی با هم باشند تا همدیگر را خوب بشناسند، بعد ازدواج کنند. ۶۷

۳۶. همجنس‌گرایی و رابطه با همجنس، یک نیاز طبیعی است و یا در بدترین حالت، این افراد، بیمار هستند که نباید جلوی رابطه آنها با همجنس‌شان را بگیریم؛ اما در ایران با این افراد مانند مجرم برخورد می‌شود. ۶۸

۷۱

فصل پنجم

شبهات بسیار مرسوم ناشی از ضعف‌های اعتقادی و عدم آگاهی

۳۷. حجاب، مانع آزادی و ابزاری برای سرکوب زنان و حاکم شدن مردسالاری است. ۷۲

۳۸. هرکس را در قبر خودش می‌گذارند؛ عیسی به دین خود، موسی به دین خود، به زور امریه معروف و نهی از منکر که نمی‌شود مردم را بهشتی کرد. ۷۳

۳۹. حجاب، مهم نیست؛ آدم باید قلبش پاک باشد! ۷۳

۴۰. من برای دل خودم آرایش می‌کنم و تیپ می‌زنم؛ نظر بقیه هم اصلاً مهم نیست. ۷۵

۴۱. چرا باید در مقابل کسانی که با آنها بزرگ شده ایم و به آنها اعتماد داریم، حجاب داشته باشیم؟ ۷۵

۴۲. حجاب، مربوط به ۱۴۰۰ سال پیش است و در قرن ۲۱ نمی‌تواند کاربرد داشته باشد. ۷۶

۴۳. خدا بزرگتر و مهربان‌تر از آن است که به خاطر چند تار مو و... بندگان را عذاب کند. ۷۷

۴۴. چادری‌ها از همه بدترند. من آدم‌های متدین و باحجاب بدرفتار زیادی دیده‌ام؛ به همین دلیل از حجاب، زده شده‌ام. اگر اسلام و حجاب این است، پس بهتر که من بی‌حجاب باشم. ۷۷

۴۵. احترام به زن بی حجاب، بیشتر از زن با حجاب است. ۷۸

۴۶. به نظرم زن باید زیبا و آراسته باشد. خدا زیباست و زیبایی را دوست دارد. ۷۹

۴۷. محجبه‌ها هم امنیت ندارند و در مواردی آنها هم مورد مزاحمت قرار می‌گیرند. ۸۰

۴۸. به مرد‌ها بگویید نگاه نکنند! ۸۰

۴۹. چرا برای حجاب مردان به اندازه زنان، قوانین و سختگیری وجود ندارد؟ ۸۱

۵۰. از نظر شما فقط چادرها و محجبه‌ها به بهشت می‌روند؟ ۸۲

۵۱. اگر بچه‌ها از کودکی در خانه برخی تصاویر را (مثلاً در ماهواره و...) ببینند، این موضوع برایشان عادی شده و در جوانی حرص و طمع‌شان کاهش می‌یابد. ۸۳

۵۲. چرا باید در نماز حجاب داشته باشیم؟ ۸۴

۵۳. بی‌حجابی بی‌حيایی نیست. خیلی‌ها حجاب ندارند، اما با حیا هستند. اصل حیای درونی انسان است نه حجاب ظاهری. ۸۵

۵۴. حجاب داشتن برایم سخت است. ۸۶

۸۷

فصل ششم

شباهت ناشی از خلأهای عاطفی و مشکلات خانوادگی (بهانه جویی‌ها)

۵۵. آرایش می‌کنم و تیپ می‌زنم، به خاطر اینکه شوهرم به بقیه نگاه نکند. ۸۸

۵۶. آرایش می‌کنم و تیپ می‌زنم، به خاطر اینکه ازدواج کنم. ۸۸

۵۷. شوهرم دوست دارد که من بیرون از خانه هم با ظاهر جذاب و با آرایش بیایم. ۸۹

۹۱

فصل هفتم

شباهت درون دینی و درون گفتمانی

۵۸. چرا رنگ چادر مشکی است؟ مگر امتناع از رنگ مشکی در اسلام کراهت ندارد؟ ۹۲

۵۹. چرا بیش از حد لازم حجاب، خود را می‌پوشاند؟ مثلاً استفاده از روبنده، بیشتر جلب توجه می‌کند و حتی باعث زدگی برخی افراد نسبت به حجاب می‌شود. ۹۲

۶۰. در رسانه ملی، زمان انتخابات و راهپیمایی ۲۲ بهمن از زنان بدحجاب، در راستای اهداف سیاسی نظام استفاده ابزاری می‌شود و در مواقع دیگر، همین‌ها را به جرم بی‌حجابی دستگیر می‌کنند. ۹۳

۶۱. هرچه بیشتر روی مسئله حجاب کار کنیم، افراد را بیشتر حساس کرده و بیشتر به دوقطبی باحجاب و بی‌حجاب دامن زده‌ایم. ۹۵

۶۲. آیا استفاده از روسری‌های رنگی زیر چادر باعث جلب توجه می‌شود و اشکال دارد؟ ۹۶

۶۳. آیا حدیث حضرت زهرا (ع) که می‌فرماید: بهتر است نه زنان، کسی را ببینند و نه کسی زنان را ببیند، به این معنا نیست که بهترین زنان، زنانی هستند که خانه نشین بوده و کسی آنها را نمی‌بیند؟ ۹۷

۶۴. آیا نگاه و عملکرد انقلاب و جمهوری اسلامی در حوزه اشتغال، تحصیل و حضور گسترده اجتماعی زنان صحیح است؟ ۹۸

۶۵. چرا در برخی اماکن مانند زیارتگاه‌ها، برخی ادارات و مراکز آموزشی مثل دانشگاه‌ها و... استفاده از چادر اجباری است؟ این کار باعث ایجاد زدگی یا ریاکاری افراد نمی‌شود؟ ۱۰۰

۶۶. آیات حجاب، خطاب به مؤمنین است نه مسلمین، پس اگر در جامعه، بی‌حجابی باشد، عیبی ندارد. ما به مسلم بودن اکتفا می‌کنیم و به همین دلیل، رعایت حجاب بر همه لازم نیست. ۱۰۱

۶۷. در مورد حد و قانون حجاب اینقدر سختگیری لازم نیست، مثلاً می‌توان براساس عرف جامعه تعریف کرد که برای یک منقلبه یک‌جور باشد، برای منطقه دیگر جور دیگر؛ مثل مجوز بعضی علما در مورد حجاب زنان عشایر که اگر مویشان بیرون باشد، مشکلی نیست. ۱۰۳

۶۸. چرا خون شهدا را به حجاب ربط بدهیم؟ شهدا برای استقلال وطن رفته‌اند، با ربط دادن مسئله حجاب به شهدا، شهدا را هم در ذهن مخاطب خراب می‌کنیم. ۱۰۴

فصل هشتم ۱۰۵

شباهت ناظر به امر به معروف و نهی از منکر در حوزه حجاب

۶۹. وقتی می‌شود کار فرهنگی انجام داد که جذاب‌تر و همه‌پسندتر هستند، چرا از روش‌های سلبی و تذکر لسانی استفاده کنیم که تلخ و ناراحت‌کننده است؟ ۱۰۶

۷۰. وقتی برای امر به معروف و نهی از منکر کردن به کسی در جامعه تذکر می‌دهیم، ممکن است رفتارش را تغییر دهد، ولی چون فکرش عوض نمی‌شود، این کار هیچ فایده‌ای ندارد. ۱۰۷

۷۱. جامعه ما گرفتار مسائل مهم‌تر از حجاب هست، که ما موظف به تذکر به آنها هستیم. اصلاً حجاب در برابر آنها مهم نیست که بخواهیم تذکر بدهیم. ۱۰۸

۷۲. این کار باعث تحقیر ما در اجتماع می‌شود؛ ما خجالت می‌کشیم و کسی یا ارگانی هم از ما حمایت نمی‌کند. ۱۰۹

۷۳. آنها (بی‌حجاب‌ها) یک عیب در ظاهر دارند و ما خودمان خیلی عیب‌ها داریم؛ از کجا معلوم آنها خیلی بهتر از ما نباشند؟ پس ما نباید به آنها تذکر بدهیم. ۱۱۰

۷۴. بی‌حجابی، انتخاب برخی از افراد است و من به انتخاب اشخاص احترام می‌گذارم، پس با امریه معروف و نهی از منکر در کار دیگران دخالت نمی‌کنم. ۱۱۱

۷۵. از نظر اخلاقی، ما نباید راجع به افراد قضاوت کنیم و امریه معروف و نهی از منکر، نوعی دخالت و قضاوت در رابطه با دیگران است. ۱۱۲

پس از تحقق انقلاب اسلامی ایران، هجمه‌های جهانی علیه ارزش‌ها و آرمانهای انقلاب اسلامی و به طور ویژه، شبهه پراکنی علیه حجاب، بسیار افزایش یافته است. علت این امر، این است که با وقوع انقلاب اسلامی و داعیه تمدنی آن نسبت به کل عالم، جبهه مقابل نسبت به ارزش‌های انقلاب، احساس خطر کرده و حساسیتش بیشتر شده است. حجاب نیز به عنوان بارزترین نماد اسلام در جامعه دینی، برای مخالفان حکومت اسلامی اهمیت ویژه‌ای پیدا کرده است؛ زیرا مبنای فرهنگ عفاف و حجاب، خویشتن‌داری و گذشتن از لذت‌های صرفاً مادی است که این خود، مبنای ایدئولوژی اومانیسم (انسان‌خدایی) غربی را که لذت محوری است، به چالش می‌کشد و پایه‌های تمدن مادی غرب را متزلزل می‌کند.

نقش و جایگاه حجاب در حفظ و تداوم سایر ارزش‌های مهم جامعه دینی نیز سبب تمرکز دشمن برای تهاجم دائم و گسترده به این ارزش، برای تضعیف حکومت دینی شده است. در این میان، فضا و بستر پرسرعت سیستم‌های ارتباطی به این هجمه سرعت بیشتری داده است، ازاین رو دائماً با ایجاد تردید و تشکیک در اهمیت و نقش حجاب و تخریب فرهنگ عفاف و پاک‌دامنی در جامعه مواجه هستیم.

اصولاً تشکیک در باورها، یکی از ریشه‌ای‌ترین روش‌های مقابله با هر نظام فکری و تمدنی و ارزش‌های حاکم بر آن است، زیرا با وجود اینکه رفتارهای افراد برگرفته از عادت‌ها، انگیزه‌ها و باورهای آنان است، عملاً رفتارهایی که تحت تأثیر عواطف و احساسات هستند، ممکن است با ایجاد جو و شرایطی جدید که به شکلی دیگر، عواطف را تحت تأثیر قرار می‌دهند، تغییر کنند و عموماً افراد، به ویژه در نوجوانی به شدت تمایل دارند که راهی جدید را که خود کشف کرده‌اند و آن را درست می‌دانند، در پیش بگیرند؛ در نتیجه عادت‌های رفتاری انسان نیز تغییر می‌کنند. بنابراین ریشه‌دارترین و پایدارترین رفتارهای انسان‌ها نشئت گرفته از باورهای آنان است؛ به همین علت رفع سؤالات

و شبهات ذهنی مخاطب و کمک به او در راستای ساخت باورهای صحیح یا بازسازی و غنی سازی باورهای موجود، نقشی مهم و مبنایی در اصلاح و تغییر رفتار افراد دارد.

این کتاب با جمع آوری، بررسی و پاسخ به سؤال‌ها و چالش‌های موجود در مورد حجاب، درصدد تصحیح شناخت و اصلاح باورها در حوزه حجاب و عفاف است و در نحوه مواجهه با این چالش‌های ذهنی، با پیروی از چند اصل پایه‌ای و مهم، درک مسئله را برای خواننده راحت‌تر و قابل فهم‌تر می‌کند. نخست آنکه با استفاده از نظریات روان شناسی یادگیری و رشد، سعی شده است بدون اینکه اعتقاد به چیزی، به ذهن خواننده تحمیل شود، با طرح سؤال‌های مبنایی، خواننده را به فکرکردن و تحلیل وادار کند؛ به همین دلیل در قسمت پاسخ‌ها تا حد امکان، از جمله‌های سؤال‌ی استفاده شده است.

از طرف دیگر، علاوه بر تبیین مفاهیم و معانی عبارات مبهم، تلاش شده است مسئله از زاویه نگاه سؤال کننده مورد بررسی قرار گیرد.

و نکته نهایی اینکه در پاسخ گویی به شبهات، از حاشیه پردازی‌های بی ربط، کم ربط و اضافه گویی و اطاله کلام پرهیز شده است و به جای پرداختن به مصادیق و مثال‌ها، با متمرکز شدن بر مبانی مسئله، مباحث در کوتاه‌ترین جامع‌ترین و دقیق‌ترین عبارات پاسخ داده شده‌اند؛ ضمن اینکه تا حد امکان سعی شده است تا به سؤالات، هم از زاویه درون دینی و هم از زاویه برون دینی و به طور مجزاً پاسخ داده شود.

اثر پژوهشی "بی پرده با حجاب"، حاصل بیش از ۱۴ سال، کار میدانی تخصصی مؤسسه فرهنگی-هنری خیبر در برگزاری بیش از ۱۲۰۰۰ کارگاه و دوره

۱. ژان پیاژه (از مشهورترین نظریه پردازان روان شناسی رشد و یادگیری و فیلسوف فرانسوی) در این باره می گوید: «اگر دانش آموزی برای رسیدن به حقیقتی، سه روز وقت صرف کند تا آن را شخصاً کشف کند، باصرفه تر از آن است که همان حقیقت را در یک ربع ساعت برایش توضیح دهیم. این روش، خودبه خود پیشرفت سریع فرد را در مراحل بعدی رشد تضمین می‌کند». سقراط حکیم نیز معتقد است: «هدف تربیت، ایجاد نیاز است نه پاسخ نیاز». (تربیت چه چیز نیست؟، کریمی، عبدالعظیم، علمی و فرهنگی، تهران، ۱۳۷۷، ص ۱۶۴)

آموزشی و حضور در بیش از ۱۰۰۰ دبیرستان دخترانه، دانشگاه، حوزه علمیه و دیگر مرکز آموزشی و فرهنگی و همچنین فعالیت جدی در فضای مجازی با موضوع حفظ کرامت زن در سایه فرهنگ عفاف و حجاب است.

سؤالات و چالش‌های احصا شده در طول این فعالیت ۱۴ ساله، به صورت پراکنده در بیش از ۲۰ کتاب قبلی این مؤسسه^۱ ارائه شده، اما "بی پرده با حجاب"، اولین کتاب تخصصی در احصا و پاسخ‌گویی جامع به سؤالات و شبهات عفاف و حجاب است. همچنین در بررسی کتاب‌های موجود که به مسئله شبهات حجاب پرداخته‌اند، نمونه مشابه این اثر پژوهشی از نظر تعداد شبهات بررسی شده، به روز و مورد نیاز مخاطب بودن آنها و هم به لحاظ توجه به جامعیت، دقت و ایجاز در پاسخ‌گویی، یافت نشد.

بیش از ۷۰ شبهه ناظر به مسئله عفاف و حجاب وجود دارد که در این اثر، همه آنها مورد بررسی قرار گرفته است؛ اما نکته مهم این است که نه تنها نوع جهان‌بینی و میزان اعتقاد به اسلام می‌تواند در شکل سؤالات تأثیرگذار باشد، بلکه بسیاری از سؤالات، ریشه در پرسش اصلی‌تر و مبنایی‌تری دارند و در واقع، تعداد قابل توجهی از آنها، تکرار چند مفهوم اصلی هستند که به زبان‌های مختلف بیان می‌شوند. پس در بحث و پاسخ‌گویی به شبهات، لازم است ابتدا چالش اصلی و همچنین حوزه‌ای که در آن طرح شبهه شده است، تشخیص داده شود و بررسی در همان حوزه شکل بگیرد، از این رو با بررسی‌های انجام شده، شبهات عفاف و حجاب، به ۸ دسته طبقه‌بندی شده‌اند و به همین منظور، محتوای کتاب نیز در ۸ فصل ارائه شده است. در پایان، امید است این اثر در تعمیق و غنی‌سازی باورهای آحاد جامعه نسبت به ارزش الهی عفاف و حجاب، مؤثر واقع شود و مورد رضایت پروردگار عالم قرار گیرد.

۱. مجموع تیراژ کتاب‌های چاپ شده آن، تاکنون به بیش از نیم‌میلیون نسخه رسیده است.